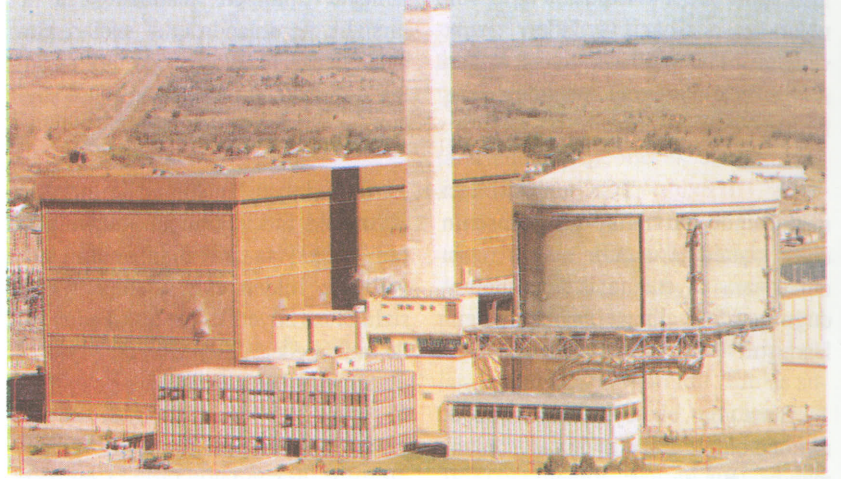

Çevre Dosyası:

Nükleer Enerji ve Türkiye (II)

Bu sayıda değinmek istediğimiz konu aslında bilimsel ve teknik açıdan nükleer santraller, nükleer enerji ve sağlık üzerine etkilerinin istatistiklerle gösterilmesiydi. Ancak bu konuyu güncel gelişmeler nedeniyle kısmen diğer sayıya bırakarak bir takım politik kararları ve bunların halk sağlığı üzerindeki olası etkilerini bu sayının konusu olarak belirledik. Nükleer santrallerinin Türkiye'nin enerji gündemine böylesine oturmasının sebebi, elbette enerji konusunda konuşulabilecek, yapılabilecek başka bir şey olmaması değil.

Dünyanın gittikçe artan ekonomik dengesizliği sömürücü güçlenen kısım, sömürüye müsait olan diğer kısmına bugün için gündemdeki Uluslararası Tahkim Kurulu'nu IMF baskıları ve MA'nin çok (!) uluslu sömürsünü arttırmak amacıyla kabul ettirmek için çalışıyor.

Bir YİD (yap işlet devret) modeli var ki bu bir hükümet politikası haline geldi. Hükümet ihale edeceği nükleer santraller için de YİD dahilinde şunu öngörüyor; sermayenin tamamını yabancı şirketler koyacak ve işletme açılınca kendi belirledik-

leri maliyet ve karı çıkarıncaya kadar işletme hakkı sermayeyi sağlayan firmada olacak. Daha sonra firma işletmeyi devlete devredecek. Tabi ki yabancı sermayenin işletmesi süresince halkın çıkarları ne derece korunacak bilinemez...

Bu konunun ilk kurbanı olan enerji sektörü sadece bir örnek, işgal tam olarak gerçekleştiğinde etrafımızda kendi ülkesinde turist olan insanlar göreceğiz. Acaba böylece ülke turizminin ekonomiyi kurtaracak bir patlama yapacağı mı düşünülmüyor?

Bir globalleşmedir gidiyor. Tüm halkların ortak bir yaşantı sürmesi bizim de hayalimiz; ancak bazı ülkeler globalleşme ve Avrupa Birliği gibi konuları yeri geldiğinde bir yem, yeri geldiğinde bir tuzak gibi kullanıyor.

Avrupa Birliği/ Türkiye Karma İstişare Komitesi'nin hazırlattığı enerji konulu bir rapor var. Bu kendi içinde çelişen bir rapor. Bu çelişkiyi gösterebilmek için rapordan iki kısım sunuyorum;

Rapor hakkında bir açıklayıcı not: Bu rapor enerji konusunda iki taraf arasında işbirliği girişimlerine rehber (!) olması amacı ile hazırlanmış bir rapordur.

* Türkiye'nin en büyük avantajının henüz bakir durumda olan hidrolik potansiyelinin olduğuna dikkat çekiliyor...

* Nükleer başlıklı kısımda ise "Hiç kuşkusuz Türkiye'de yeni hidroelektrik santralleri yapılacak, çünkü bazı yıllar kurak geçse bile, bu yenilenebilir bir

enerji kaynağı. Ancak nehir sistemlerinin çoğu kuzeyden güneye doğru akmakta ve dolayısıyla Türkiye'nin komşuları Suriye ve Irak'ın çıkarlarını etkilemektedir. Yine yerli üretim linyitin enerji santrallerinde kullanması sonucu, çevreci kesimler muhalefet oluşturdu (çevreciler nükleer enerjiyi davul-zurna ile karşılar diye düşünüldüler herhalde!).

Türkiye'nin güneybatı kıyısında bulunan Gökova'daki Termik Santral atık gaz arıtma sisteminin olması nedeniyle ancak düşük kapasitede çalışabiliyor (isterseniz arıtma tesisini de çıkaralım tam olsun, kapasite!). Bu nedenlerle Türkiye Uzakdoğu Asya ve Güneydoğu Asya ülkelerinden sonra nükleer enerji konusunda ilk adımı atmalıdır.

Bu mecburiyet edebiyatından dem vurmakta nesi? Bu ülke kimin ki siz böyle düşünceli tavırlarla bize önerilerde (üstü kapalı teklif demek daha doğru olur sanırım) bulunuyorsunuz.

Bugün insanlar sağlığı, eğitimi, enerjiyi, taşımayı satın aldıklarını sanıyorlar, evet hiç olmaması gereken bir karşılık ödeniyor ama özelleştirmelerden sonra size ödenen ücret, bu temel hizmetleri satın almaya asla yetmeyecek. İşte o an kendi ülkenizde meteliksiz bir turist olmanın şaşkınlığını yaşayacaksınız.

Konumuza ve bunun Türkiye'nin güncel politikaları ve halkımızın sağlığı ile ilgisine dönersek; gerekli yatırım yönlendirmeleri ile nükleer dışı ener-

Türkiye'nin en büyük avantajının henüz bakir durumda olan hidrolik potansiyelinin olduğuna dikkat çekiliyor...

ji kaynaklarının önceki sayıda tabloda gösterildiği gibi gittikçe artan bir farkla tüketimin çok üstünde seyredeceğini görebiliriz. Tüketim toplumu, sömürü devletleri, politik kararların yanlışlığı derken konuyu fazla dağıtmadan tekrar nükleer enerji ve Türkiye'ye gelelim.

Başlarken 2020 yılının Türkiye'sine ait, tamamen hayali bir telefon konuşması yazmak isterim:

-Ali, sizin evi tarif etsene, öhhö ögh öhhö öhhö... pardon geçenlerde işyerinde küçük bir radyoaktif sızıntı oldu da (Ali X tipi bir nükleer santralde çalışıyor).

-Geçmiş olsun, tabi Ahmet önce Akkuyu'dan sağa dön (Akkuyu Nükleer Santralini kast ediyor). Doğru git, soldaki deniz suyu soğutma tesisinde tekrar sor, sana gösterirler.

-Yahu orada güvenlik sınırı yok muydu? İzin alabilir miyiz geçiş için?

-Yok yok, Geçen miydi bir önceki miydi ne, hatırlamıyorum, son kazadan sonra tüm bölgenin radyasyon değeri reaktörle aynı seviyeye geldi, bu nedenle sınırı kaldırdılar.

-A iyi, görüşürüz o zaman.

-Ama çok geç kalmayın!

Tüm bu yazılanlar ve bilgiler size bilimsellikten uzak ve abartılı (hatta felaket tellallığı gibi) gelebilir. Ancak son söz olarak şunları söylemek isterim, bu dünyanın temiz bir şekilde sağlıklı nice nesillere kalmasını istiyorsak ve dahası bugünkü gibi bile normal, sağlıklı ve temiz bir çevrede kendi hayatımızı da olsa sürdürmek istiyorsak sesimizi çıkarmalı ve "benim ülkemde ben istemeden hiç kimse nükleer santral kuramaz" diyerek bu konudaki seçimimizi net bir şekilde belirtmeliyiz.

Bir daha ki sayıda bir nükleer santralin çalışma prensibi, verimi, ürünleri, atıkları ve çevreye verdiği zararlara değineceğiz.

Unutmayalım bu ülke ve halkı bizim ve sağlıklarından biz de sorumluyuz. Ve her şey daha sağlıklı bir toplum için...

KAYNAKLAR

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Yayınları: Radyasyon Güvenliği.

Avrupa Birliği/Türkiye Karma İstişare Komitesi Enerji konulu rapor.

